

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 20 Iunie.

Am urmărit cu multă atențiune dezvoltarea lucrurilor în vecinul regat România, și din inimă ne-am bucurat, când am putut constată, că între luptele de partide, cari dără ca nicăiri în Europa absorbău și consumau puterile cele mai bune, atențiunea generală se îndrepta și spre câte o cesțiune culturală.

Ca diarin, care are deosebita problemă de a promovă interesele biserice române greco-orientale aici în patria noastră, și prin acestea a promovă cele ale poporului românesc, căci sârtea lui e legată de sârtea biserice, ne-am bucurat din inimă, când am observat un mic interes cel puțin pentru promovarea binelui biserice ortodoxe din România, care între toate instituțiunile acestui stat a rămas mai neconsiderată, a rămas mai negrită, încât noue celor de aici ni se impune órecum impresiunea: că biserica românească se ridică la o sistemă este impede-rotă de a se vecinul, și a-și ocupă locul ce i se cuvine ca unei biserice națiionale în stat pur național.

Și noue ni se impunea această impresiune când vedeam, că pentru crescerea clerului din România din partea statului nu se făcea nimica, când vedeam, că pentru asigurarea unei onorifice subsistențe a acestui cler nu se făcea nimica, ni se impune această impresiune și mai dureros, când vedeam purtarea societății față cu clerul din România, când vedeam, rolul cel trist, la care e redus clerul în vecinul regat.

Și era bătoriu la ochi, că precând preoții din religiunea străbună erau desconsiderați, dați pradă ignoranței cu toate ispitele ei; precând pentru prestigiul biserice, pentru consolidarea ei statul nu avea sau și de avea nu arăta nici un interes, pe atunci propaganda catolică era privită óre-cum cu ochi buni, — această impresiune ni se impune noue — și statul România ortodoxă precând desconsidera clerul și biserica autohtonă, pe atunci decreta metropolie romano-catolică în Bucuresci, și presa din Bucuresci, care despre biserica orientală nici notiță nu lua, și de și avea rubrică permanentă pentru prelutul romano-catolic, și pentru misionarii catolicității lor.

Măsurile din anii mai din urmă pentru ridicarea și consolidarea biserice române ne au umplut de bucurie, și acestei bucurii dăm expresiune și acum, când vedem, că corpurile legiuitoare ale României se ocupă cu regularea facultății teologice, și ridicarea la locul, ce i se cuvine, între celelalte facultăți la universitatea din Bucuresci.

Frumósa vorbire, cu care s'a prezentat în camera României proiectul de lege privitor la regularea facultății teologice, ne dă speranțuri mari

Sârtea biserice române este pusă în mâinile reprezentanților poporului român, și dacă a străbătut în corpurile legiuitoare convingerea, că trebuie ridicat clerul, ridicată biserica la rangul, ce i-se cuvine, de bună sēmă se va formă și în presă un curent în favorul biserice române, și va dispăre ignoranța, va dispăre indiferentismul față cu biserica și nobila ei chemare, și astfel i se va dá locul cuvenit în societatea românească.

Astfeliiu biserice inozestrată cu armele sciinții sub scutul puternic al statului, sub puternicul scut al opiniunii publice va sci stă în față puternicului curent îndreptat contra ortodocsiei în România, și astfeliiu facultatea teologică din Bucuresci va deveni stânca, de care se va frânge naia misionarilor, cari alérgă să facă din orientul ortodox un orient al papei din Roma.

Revista politică.

În urma conflictului, ce s'a ivit între deputații partidului independent, s'a adresat Polonyi către președintele partidului, Irányi, în care l rógă să-i declare, dacă în adevăr Kossuth a respins formarea unui partid pe bazele dela 1849. Irányi a răspuns, reproducând totdeodată și unele alineate din scrisórea lui Kossuth, care se exprimă contra luptei personale a partidului, și dá acestuia sfat, ca să se manțină la înălțime în discusiuni. Kossuth s'ar bucură și mai mult, când partidul seu pe baza amintită și-ar dá un caracter mai șpresiv, densul însă ca unul care nu e membru al partidului, nu are drept a se amestecă în afacerile interne ale aceluia. El îi face atenți numai la măsima: *domus in se ipsam divisa desolabitur*. Despre formarea unui partid pe bazele dela 1849 Kossuth nu amintesce nimica în scrisórea sa.

Acestea le-a descoperit Irányi mai mult și la insistența lui Ugron, vorbire sale, că cunoștea mai bine situațiunea și în vorbirile vede da informațiuni mai esacte, decât cum se puteau ele afla în tabera lui Polonyi și a adicțiilor sei intimi.

În ministeriele comune se lucră revisiunea legei militare pentru încuartirare. Îndata ce se vor fi terminat lucrările va fi supusă debaterilor parlamentare din ambele state. Se asigură, că în casa deputaților din Budapesta va veni încă în sesiunea de tómnă la desbatere.

În cesțiunea delui austro-ungar a încredințat ministeriul din Budapesta pe ministrul Baross

să pregătésca un memorand, care să lámurésca cesțiunea în toate privințele. Încă nu se scie, dacă regiunea ingar va mai susținé și mai departe convenția cu Lloydul.

În părțile Cislaítane sunt agitațiunile electorale. În Bucovina se vor face alegerile în zilele de 8 și 10 Iuliu. Cu această ocașiune comitetul societății politice „Concordia” a relatat presidentului țerei br. Vasilio concludul luat în 13 Iunie, care e de următorii cuprins: Societatea a decis:

A proclamă ca candidați ai „Concordiei” pentru districtele Vijița, Storojineț, Stănesci, Sadagura, Sucéva, Gurahumorului și Rădăuți pe d-nii: Escelența Sa Baronul Alesandru Vasilio, Georgiu cav. de Flondor, Michaiu Goian, Nicu Bar. Mustea, Dr. Ioan cav. de Zotta, Victor Baron Stircea, și Oreste Renny de Herșeni, érá pentru orașul Rădăuț pe dl Eudoxiu Baron Hormusachi. În districtul Coțmanului, Zastavnei, Cernăuț, Siret și Câmpulung și în orașele Siret și Sucéva de a nu pune candidați în unele districte a nu o consideră. A amână nominarea candidaților pentru orașul Cernăuț spre chiarificarea și din aceste politici-tactice pe 8 zile.

Din aceste concluduri puteți Escelența Vóstră conchide, cumcă societatea politică „Concordia” a aprobat din oportunitate transacțiunile încheate de Escelența Vóstră în deosebi cu partidele rutene spre a dá dovadă la această ocașiune, cum-că româniei posed maturitatea politică necesară, cum-că sunt un element de ordine și pricep a se acomodă chiar și într'o posiție atât de grea ca cea actuală.

Ve este cunoscut Escelența Vóstră cum-că venerațiunea, stima și recunoscanța pentru dvóstră ca șeful ilustru al partidei nóstre a fost primul impuls pentru atitudinea noastră. Cu toate aceste societatea politică „Concordia”, care are misiunea a fi centrul politic al românilor bucovineni, se află constrinsă a ve declară cu tótă serioșitatea, cumcă partidul român bucovinen în viitoriu nu va fi în stare a susținé candidații, cari se vor pune fără înțelegere prealabilă cu alegătorii chiar și atunci nu, dacă vor fi bărbați eminenti și emeritați ai partidului român.

Acest conclud l'a făcut comitetul societății „Concordia” în urma unei delibărări fórté serioșe, el se baséză pe esperința tristă, cum că cea mai mare parte a domnilor deputați omit datinele constituționale a stă în contact cu alegătorii lor, de a chemă din când în când adunări electorale, spre a

FOIȚA.

Aforisme, meditațiuni și cugetări filosofice

de ale împératului roman Marc Aurel după traducerea germăná a lui Dr. Albert Wittstock, în românește de Jeronim G. Barișiu.

Moșul meu Verus mi a dat esemplu de indulgență și moderațiune.

**

Despre tatăl meu se dice, că a avut un caracter adevărat bărbătesc și totuși modest, în ceea ce l'am și imitat.

**

Mama mea mi a fost model de pietate și binefacere, imitându o mi-am dat silința a nu face răul, dar nici a-l cugetă și a trăi simplu și cumpătat ca densa, departe de lucsul frivol al celor mari.

**

Rusticus*) m'a făcut să înțeleg, că am a lucră neîntrerupt la cultivarea și îmbunătățirea caracterului meu, a evită căile false ale sofistilor, a nu statorî teorii seci, a nu ține cuvântări numai pen-

*) Un stoician însemnat.

tru a fi aplaudat, nici să joc înainte mulțimei rolul unui bărbat de mare influință și generos. Prin el am rămas străin de orice paradă oratorică, de cuvinte poetice și răsunătoare, cum și de orice vanitate în îmbrăcăminte și ori ce alt luc. El m'a mai sfătuit să mi scriu totdeauna scrisorile în stil simplu, precum a scris el una din Sinuessa mamei mele; a me arătă conciliant, în tot momentul gata a iertă, îndată ce aceia, cari m'au ofensat își vor arătă prin cuvintele și purtarea lor prevenirea lor față de mine; a fi cu óre-și-care îngrijire la alegerea lecturii mele; a nu me mulțami cu sciința superficială și a nu mi dá consimțământul meu nici odată prea iute fanfaronilor de profesione. În fine, lui am ai mulțami espicările lui Epictet, pe care mi le-a comunicat din colecțiunea sa de cărți.

Dela Apollonius*) am învățat modul de a cugetă liber, deși cu circumspecțiune, dar fără șovăire a nu luá nimic alta în considerare, decât numai rațiunea sănătoșă și a păstrá mereu pacea sufletului între durerile cele mai violente, la perderea unui copil și în morburile îndelungate. El mi a fost un esemplu în viață, cum cineva póte fi totodată serios și totuși sociabil. La instrucțiune el nu se arată nici

*) Un stoician renumit.

odată moros seu impacient și cu toate acestea nu era închipuit de dibăcia sa de a instrui. Dela el în fine am învățat, cum trebuie cineva să primésca binefaceri dela amici, fără a se umil și nici a se arătă ingrat pentru ele.

**

Sextus*) mi-a fost model de bunăvoință, esemplu unui adevărat tată de familie, dela el am învățat, ce înseamnă a trăi după natură. Demni-tatea lui n'avea nimic afectat, el scia să gâcésca în mod prevenitor dorințele amicilor sei și suporta cu răbdare pe cei ignoranți și pe aceia, cari judecan fără precugetare. El se acomoda la toți ómenii și așa societatea lui o aflau mai plăcută ca ori ce alte lingurări și totodată simțeau o profundă stimă față cu densul. El se pricepea a dezvoltă și a combină în mod clar el și regulata prescripție recurate pentru înțelepciunea vieții. Nici odată nu se putea observá la el nici cel mai mic semn de mânia, sau a vre-unei alte pasiuni, dar cu tótă această lipsă de pasiune el era omul cel mai amabil. Ținea mult la un bun renume, dar' fără ostentațiune, era un savant fără a fi pedant.

(Va urmá...)

*) Un filosof din Chaeronea, un nepot al lui Plutarco.

dă raporturi despre activitatea lor, spre a afla dorințele și trebuințele poporului, dând prin acest mod poporului nostru o creștere constituțională, destotând prin această iubirea și atașarea către constituțiune, către tronul și imperiul Austriei.

Alegătorii au suferit până acuma datinele aceste electorale, deși cu mare neplăcere, totuși însă rămâne germenul nemulțămirei și a nemulțămirei, încrederea se pierde și poporul stă la îndoială chiar și față cu sfaturile binevoitoare.

Înădușindu-se astfel principiile constituționale, și perdându-se totă posibilitatea unui viitoriu favorabil, o societate basată pe principii constituționale nu poate proumă cu drapelul constituțional în frunte pe această cale, ci trebuie să stăruască cu toate mijloacele legale ca toate formele constituționale să fie aduse la îndeplinire.

Poporul nostru este pătuns de o îngrijire adencă căci deși populațiunea română precum și reprezentanții ei pururea au dat dovezi despre purtarea lor leală și fidelă guvernului, deși aspirațiunile lor pe terenul național și bisericesc au fost modest basate — basate pe legile fundamentale de stat, promise atât de guvernul actual cât și de guvernele cele trecute — totuși nu s'a împlinit.

Rugăm deci pe Escelența Văstră cu insistență ca să comunicați cuprinsul acestor principii domnilor candidați, ca ei, ca reprezentanți sinceri ai poporului, să nu se abată în viitoriu dela usurile constituționale, pentru-că prin omiterea acestor usuri slăbesc domni deputați singuri pozițiunea lor și discreditează prin această vaza corpurilor legiuitorie.

Esprimând noi Escelenții Văstre în numele conaționalilor noștri mulțămirea cea mai sinceră pentru sacrificiul și devotamentul Escelenței Văstre întru apărarea intereselor țerei și a națiunii Ve rugăm să binevoiți a primi asigurarea, cumcă societatea politică „Concordia“ va avea totdeauna în vedere a Ve urmă esemplului dat în fidelitate către împărat și imperiu, națiune și patrie și de a crește pe conaționalii sei în acest spirit.

Din multe nevoi am scăpat și scim că totdeauna unirea ne-a fost scăparea. Să fim mândri, mai scrie „R. Politică“, că ținem la această credință și că lu crăm în bună înțelegere cu toți.

Dacă de ani vorbim și ne plângem, că nu suntem organizați și că n'avem o școlă politică, în care să ne înțelnim ca instructori și elevi, astăzi cu bucurie trebuie să constatăm, că aceste lipse nu există mai mult; toate părțile corpului nostru național au păstrat credeul seu de unire.

Organizațiunea este făcută, școlă, în care să se înțelnească toți factorii noștri politici este deschisă. De aceea se intrăm cât de numeroși ca membri în societatea „Concordia“, căreia de abia acuma i-a succes a adună toate elementele pentru o viață politică cât se poate de frumoasă.

O cestiune urgentă!

Comitatul Hunedórei, Iunie, 1890.

Parte răspinsi, parte alungați de pe toate terenurile vieții publice, prin mijloace artificioase pre încetul în cele două decenii din urmă trebuie să constatăm, că numai școlă confesională și biserica ne au mai rămas ca fortărețe de apărare contra torentului, ce ne amenință viața noastră ca români.

Astăzi ni se spune în mod negenat chiar din partea guvernanților, că scopul lor este magiarizarea noastră. Noi trebuie să purtăm lupta, când e

Oglinda plugarilor

după

Fritz Möhrlein

prelucrată de

I. C.

XV.

Un paș pentru binele comunei.

(Urmare.)

Bine această, e foarte bine, dice Pantilimon, aici este valea neagră, care face nouăzeci și nouă de comituri preste pământul meu, și preste tot locul i mi surpă și strică pământul cel bun, cu puțin lucru s'ar pută regulă, însă am de vecin pe Zacharie, și acela deși ar pută trage folos și el din regularea apei, nu se invoesece ci pretinde, dela mine o despăgubire însemnată, dar ce să faci, veți cu ochii, caută să tac, căci el de cincisprezece ani e tot în fruntea satului, adecă jurat bătrân, glodi-l'ar cine l'a ales.

Drept este, adaugă Trifon, care i-a însoțit, cu certe aceste între avuți și s'araci nu ajungem de parte, ci întrăga comună suferă de această foarte mult. Căile pe câmpuri sunt foarte rele, așa încât îți este gróză a încărcă un car cu fân cum se cade, căci până acasă îl răstorni de vre-o câteva ori, repară-

vorba de viața noastră până la cea din urmă picătură de sânge — în cadrul legilor — ce mai stau pe hârtie. Perduță sau neglesă școlă confesională, pericolul crește, și biserica va fi amenințată în existența ei națională.

Dovadă tristă ne dă diecesa Oradei-mari, unde, clerul gr. cat. fiind crescut în institute stăine, ér poporul ne avându și școlă confesională cu limba de propunere română, astăzi se aude limba magiară și la biserica și pe la înmormântări. Lucru duros, dar adevărat!

În o luptă însă, care începe să devină desperată la unele puncte, e un ce imperativ a-ți angajă toate elementele apte de luptă, dacă voiesci să nu îți se strige mâne poimâne: vai celui învins.

Importanța acestui adevăr a fost recunoscută de o parte din fruntașii românilor — de cea mai însemnată parte —; de aci cu duioșie a trebuit să constate fie care român: solitudinea cu carea se lucră de a dă o creștere bună femeii române. Școlă de fetițe sunt preocupatiunea noastră zilnică. Înființarea reuniunilor de femei, cu scop de a susține școlă de fetițe la deosebitele centre de viață românești, nu pot decât să ne umple inima de bucurie. Avem însă locuri, comitate, orașele, unde pare că totul dorme și activitatea febrilă a femeii magiare și sase, nu ne face să tresărim și se părăsim letargia noastră.

În zilele aceste s'au ținut esamenele la școlăle noastre populare, apoi prela școlăle comunale și de stat.

Cine a luat parte la esamenele din școlăle noastre confesionale pre sate s'a putut convinge, că înstructiunea femeii este foarte neglesă.

Fetițe la examen sau nu ai văduț de loc, sau apoi 5—6 inse. Semn, că nu așteptăm destul însemnătatea elementului femeesc în lupta noastră pentru conservare. Această am putut-o constată în școlăle noastre din Zarand. Tot așa stă lucrul și în celelalte protopresbiterate din marele nostru comitat al Huniadórei. Organele politice-administrative știu ce fac, când nu dau nici un ajutoriu organelor noastre parochiale, ca școlă să fie frecventată bine. Să mergem însă la orașele cum este d. e. Baia de Criș, Bradul, Băița, Huniadóra, Săcărămbul etc. unde sunt școlă magiare cu învățătoare. Aici afli în majoritate eleve române, și încă nu numai din localitate, ci și de pe sate. Că în ce spirit se cresc aceste fetițe, câtă iubire duc din școlă față de națiunea și biserica lor, ne arată cazul fetei române din institutul Ursulinelor din Sibiu, carea a trecut la religiunea romano-catolică.

Ce să mai dic apoi de școlăle de fetițe confesionale, cari ne lipsesc aprópe cu totul în comitatul nostru!

Avem vre-o câte-va învățătoare române, cari le poți numeră pe degetele dela o mână. Încolo ne lipsesc cu totul învățătoare și încă chiar din centrele protopresbiteratelor noastre. În 8 protopresbiterate gr. or. nici o școlă confesională de fetițe separată, la cari cei din impregiurime să-și potă trimite fetițele, și să fie siguri, că acolo vor căpeta o creștere bună românească. Ne am indetuli, dacă cel puțin în fie-care protopresbiterat, la reședință, am avé câte-o învățătoare, ceea ce ar fi un lucru ușor, deóre ce edificii scolare corăspundătoare avem în Brad, Hondol, Săcărămb, Dobra, Orăstie, ar fi lucru mai greu în Ilia, și Deva. În Hațeg e școlă grănițerescă, și acolo lucrul nu ar merge tocmai greu. Ceea-ce ar ușora lucrul sunt puterile didactice, ce avem în unele din centrele protopresbiterale. În Brad, Dobra și Orăstie sunt școlăle capitale, a

rile cele de lipsă nu se fac, ci se căpesc numai ici colea din cruțarea cea falsă, și prin așa ceva bietul popor de rând ajunge la s'apă de lemn, căci îl apasă darea cea mare și prelângă aceea mai sunt și o mulțime de aruncuri.

Cu atari vorbe ajunseră ei până în crăjmă, unde toți alegătorii erau adunați și asteptau cu nerăbdare votarea. Crăjmarul încă este unul dintre cei cu stare bună și el umbla în drépta și în sténga de corteșă, adecă umbla să câștige voturi nu pentru el, căci el este omul câștigului, și nu avea timp pentru așa ceva, ci el avea o mulțime de némuri, cari erau în slujba satului, și el avea folos din așa ceva, căci poporul dacă are de a face un tég sau vre un schimb, ia de martor totdeauna pre unul dintre jurați și aceste schimburi sau téguri se fac mai mult în crăjmă, decât în cancelarie, căci e și beaură, adecă aldamășul la nas, fără care nu se potă face nimica. De aceea se sculă el cu o gură și dice, că ar fi foarte bine, ca să rămănem tot pe lângă cei vechi, căci aceia se pricep deja în trebile satului, ba au și timp pentru cancelarie, și să fim indetuliți cu ei, că mai buni tot nu putem afli.

La vorbele aceste au tăcut toți, căci fie care simția, că aici este un torent grozav, contra căruia nu prea potă ori și cine să înnote. În fine se sculă un jurat bătrân și cărunt ca o oie și dice: Omeni buni! Eu sum ales deja de patru ori, jumătate din

căror învățători și ar oferí ajutoriul lor, când școlă de fetițe s'ar înființă.

Intrebarea însă, din ce fond să se plătescă învățătoarele din reședința protopresbiterala?

Aici numai întruniți în reuniuni, putem să ne ajutăm, și rolul principal să se cedeze femeilor, mamelor române din acest comitat. Formarea de reuniuni femeesci în fie-care protopresbiterat din cele opt, cu scop de a câștiga mijloace materiale pentru susținerea de învățătoare (1—2) în fie-care centru, este o cestiune, care astéptă deslegare cât mai urgentă, dacă nu vom ca fetițele noastre să impopuleze tot școlăle străine. Magiarii în comitatul nostru lucră din resputeri și noi se stăm cu mâinile în sin? Ciangăi, ni se aduc pe cap, școlă magiare ni se fac cu puterea. Acum încep asilele. Și noi să rămănem orbi!

În Hunedóra se înființază reuniune pentru ajutorarea asilului de copii de acolo! Și femeile române!? Femeile inteligente române din un protopresbiterat să nu fie în stare a înființă câte o reuniune spre a susține o învățătoare română? În comune săsesci, femeile din una singură comună sunt întrunite în reuniune, cu scopuri diverse. Nu mai femeia română din comitatul Hunedóra să nu-și cunoscă misiunea și să nu înțelgă, ce se pretinde aci dela dânsa. Pun la inima femeilor române din comitat aceste șire, spre a cugetă asupra lor. Luarea inițiativei în această cestiune compete femeilor noastre inteligente.

Nu mai e timpul de asteptat, căci caminul familiei e amenințat, și femeia română trebuie să intre în luptă alături cu soțul ei!

Binecuvântată să fie femeia, care va luă prima inițiativă!

Cato.

Individualitatea în educațiune.

Educatorul va lăsa nestirbită ființa individualității, pentru a fi marcată și recunoscută de toți; el va avé satisfacție deplină, dacă în bărbatul, care a fost pus sub îngrijirea sa în etatea prunciei, va pută să se observe purul caracter al persoanei, familiei, nascerei și națiunii, din care face parte.

Herbart.

Mai nice în una din ocupațiunile vieții omenești nu se observă o conclucrare atât de complicată și variată, ca și în a educațiunii, și mai nice pe un teren al activității omenești nu se crede înmea atât de chiebată a și dă păreri sale în o direcțiune sau alta, ca și chiar în educațiune. Acest fapt ne indică destul de evident importanța cea mare, ce-i se atribuie acesteia în opera culturală a omenimei. Și tocmai importanța această este, carea ne face să ne dăm s'ema asupra tuturor factorilor, dela cari atérnă rezolvirea cu succes a problemelor educațiunii.

Între toți factorii acestia de o însemnătate netăgăduită este și „individualitatea elevului“. Să încercăm a o studia pe această în dezvoltarea istorică a sistemelor filosofice, în manifestațiunile, în ființa și aplicarea ei la ocupațiunea educatorului. Dacă ne va succeda a clarifică pe deplin aceste puncte, prin această credem, că ne va fi succes a și aréta pe deplin importanța acestui factor și a pretinde ridicarea lui în școlă la valórea nedisputabilă, ce i-se cuvine în serviciul educațiunii tinerei generațiuni.

I.

Nu avem trebuință, decât să aruncăm o privire în jurul nostru, și prea ușor ne putem convinge, că noi ori și încetrăm ne învêrtim numai preste individualități dăm: individualități în némul omenești, individualități între animale, individualități între plante. Chiar și în ocupațiunile ome-

niță mi am petrecut-o tot în cancelarie, acum precum bine vedeți și dvóstră sum bătrân și aprópe neputincios, de aceea v'ăș rugă ca de astădată să me cruțati și să alegeți pre altul.

Așa v'ăș rugă și eu, să sculă un al doilea, eu încă am luat deja două capitulațiuni, și afară de aceea sum ocupat de nu-mi v'ed capul, de nu pot luă parte nici la ședințe, cu toate acestea nu cred, că va dice cineva, că eu nu mi-am făcut slujba mea după-cum se cuvine, de astădată ar fi bine, ca pre mine să me lăsați afară.

Al treilea încă se i-a după acestia și dice, că el a fost destul în comitet, și nu se îndoesce, că dór n'ar fi alți, cari potă au mai mult timp ca el pentru așa ceva. Căci ei și socotesc, că este mai mare cinstea și onóra, când își pot dice, că i-a ales mai mult cu de asila, ei nu s'au îmbiat.

Da ce ve mai bateți capul cu nimicuri de aceste dise Ilisie, trebuie să ve pricepeți și voi, ei numai pentru aceea se mulțămesc, că ei cred, că noi i vom rugă să primescă înc'odată ceea-ce știu cu bine, că ei sunt buni bucuroși de a primi postul, care la avut mai nainte, nu este așa George, Ioane și Nicolae?

Erăși domnesce o linisce mortală în casă și cei trei jurați nu dic nimic ceea-ce este destul de lámurrit adecă, că ei vor primi ér posturile de jurați.

(Va urmă.)

nesci, în lucrările tehnice și de artă, în ocupațiunile industriale și comerciale, cu un cuvânt în ocupațiunile fizice și psihice întâlnim aceeași aparițiune.

Dacă viața naturii și viața omenescă, carea este atât de complicată ne prezintă dominațiunea principiului individualității, atunci urmăm prea natural, că acest principiu nu este un principiu de mână a doua în viața intelectuală a popoarelor. Și cumcă acesta în adevăr așa și este ne putem convinge chiar și prin faptul, că el a atras deja de vécuri asupra sa atențiunea bărbaților luminați și ocupă un loc de frunte între cercetările filosofice, atât a timpurilor trecute cât și moderne. Individualismul în filosofie este pus față în față cu pluralismul și ne arată, că numai ce e individual are realitate, ér nu ceea-ce e general (Locke); individului i-se cuvine o realitate adevărată, ér nu numai părută (Nicolaus Cusanus); aceea ce este individual este de cea mai mare importanță pentru viața morală (Iacobi, Fichte, Schleiermacher) și în fine pentru judecata estetică, chiar aceea ce e individual este de valoare și este neîncuibil, de óre-ce esenșiunea caracteristică a tipului general numai în individ există. Chiar și numai din aceste puține vederi generale ale diferiților filosofi atinse aci numai în trecut, este destul de evident, că individualitatea a jucat o rolă foarte importantă în istoria filosofiei, că a fost unul din multele curente filosofice, care au preocupat cu predilecțiune gândirea omenescă.

Ce se înțelege óre de obicei sub cuvântul individualitate? Nimic altceva, decât un lucru deosebit, propriu, între altele multe comune, omogene; de aci nice nu póte să fie vorba despre individualități la lucruri eterogene. Numai acolo, unde întâlnim ființe, calități, cari în foarte multe privințe sémănă la o altă, putem să aflăm și caractere distincte între ele. Ér de altă parte nu trebuie să perdem din vedere și aceea, că ori-și cât ne-am dá silința, nu am fi în stare să aflăm și numai două ființe, despre cari să putem afirmá cu siguranță deplină, că ar fi întru tóte identice. Pare că chiar și această împregiurare voescă a ne indicá rolul acestui factor în viața omenescă.

Basați pe înțelesul dat cuvântului individualitate și putem să vorbim: despre naturi individuale, despre însușiri spirituale și corporale, despre păreri, gândiri, sentimente, voințe individuale, despre ocupațiuni, principii de acțiuni și de conduite în viața intelectuală și morală, chiar și în viața fizică, despre obiceiuri, da:ine, credințe, moravuri individuale, cu un cuvânt despre tot, prin ceea-ce se oglindéză individualitatea.

De câte-ori vorbim noi astfel, totdeauna atingem principiul din ceștiune și numai arare-ori și cercăm să ne dăm séma despre greutatea acestuia și să i aprețim valoarea. Cu câte alte multe lucruri nu se va fi întâmplând tot aceeași? Câte vor rămân ascunse în întunecimea veciniceii? și cu câtă greutate vedem, că es unele la ivélă numai prin muncă de seculi și prin o assiduitate uimitóre.

(Va urmá.)

Convocare.

Conform concludusului staverit din partea comitetului central în ședința s'a din 6 Maiu a. c. adunarea generală anuală a reuniunii învățătorilor gr. or. români din districtul Sighișórei se convócă pre țițele 29, 30 și 31 Iuliu a. c. v. în biserica ortodocsă din Mediaș, protopresbiteratul Mediașului, la care se invitá toți p. t. domni membrii ai reuniunii și alți iubitori de progres.

Programa.

Ședința I din 29 Iuliu a. c. v. Duminecă a. m.

1. Serviciu divin cu invocarea Sântului Duch în biserica ortodocsă din Mediaș.
2. Deschiderea ședinței prin președinte.
3. Constatarea celor prezenți.
4. Incassarea tacseler dela membrii și înscrierea membrilor noi.
5. Comunicarea ord. Preavenerabilului consistoriu archidiececan dtto 9 Octobre a. tr. Nr. 6833 Scol.
6. Comunicarea ord. Preav. consistoriu dtto 31 Maiu a. c. Nr. 3553 Scol. privitor la cursul de înstruire în lucru de mână pentru învățătorii actuali, înființat de Preavenerat Acela-și.

Ședința a II-a Duminecă în 29 Iuliu a. c. v. d. a.

7. Verificarea procesului verbal din ședința primă.
8. Cetirea raportului comitetului central al reuniunii, al cassariului, bibliotecariului și al comisiunii esmise pentru scontarea bibliotecii, apoi alegerea de comisiuni.
9. Tema: „Cum trebuie să fie relațiunile între preot și învățătorii?” de Dimitrie Stuchirean, învățător în Bertan și Emanuil Florea, învățătoriu în Bendorf.
- Ședința a III-a, Luni în 30 Iuliu a. c. v. a. m.
10. Verificarea procesului verbal din ședința a II-a.
11. Tema: „Model de predare a limbei magiare” cu cursul IV (disertațiune) de George Jacob, învățătoriu în Țeline.

12. Cercetarea institutului de agronomie din Mediaș.

Ședința a IV-a, Luni în 30 Iuliu a. c. v. d. a.

13. Verificarea procesului verbal din ședința a III-a.
14. Tema: „Din cele 4 operațiuni cu numeri întregi cursul V (prelegere practică) de Nicolae Nătescu, învățătoriu în Frăua.
15. Raportul comisiunilor esmise.
- Ședința a V-a Marți în 31 Iuliu a. c. v. a. m.
16. Verificarea procesului verbal din ședința a IV-a.
17. Tema: „Despre cursul complementar” de Ioan Florea, învățătoriu în Hetur.
18. Staverirea bugetului pro 1890/91 Scol.
19. Propuneri.
20. Esmiterea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal din ședința a V-a.
21. Incheierea adunării prin președinte.

Din ședința comitetului central al reuniunii învățătorilor gr. or. români din districtul Sighișórei, ținută la 6 Maiu, 1890.

D. Moldovan,
adm. prot.

I. Muntean,
notar ad hoc.

Provocare

cătră stipendistii fundațiunei lui „Gozsdu”!

Deóre-ce pe anul 1890/91 nu sunt vacante locuri de stipendii nouă, ei suma disponibilă din bugetul fundațiunei lui Gozsdu pe acest an scolastic e rezervată numai pentru stipendistii din anul espirat, acestia se provócă, ca până la 10 August a. c. st. n. să arete la cancelaria fundațiunei lui Gozsdu din Budapesta (Király uteza 13) rezultatul anului scolastic espirat cu documente credibile și cu dechiarățiune, că unde voesc a continuá studiile pe anul scolastic viitoriu, pentru-că nearătând acestea până la terminul mai sus prescris se va sterge din lista stipendistilor.

Budapesta, în 1 a Iuliu st. n. 1890.

Comitetul.

Varietăți.

* Ordinea esamenelor publice dela scóla capitală gr. or. română din Oréstie la finea anului scolastic 1889/90.

Duminecă, în 24 Iunie a. c. v. la órele 9¹/₂: Cuvânt ocasional de deschidére rostit de directorul scólei; dela 10—12¹/₂ clasa fetițelor, despărțământul I. II. III. IV. și V.) învățătoriu; G. Joandrea; după amédi dela 2—3¹/₂ óre clasa I. de băeți (desp. I și II.) inv. I. Branga; dela 3¹/₂—6 óre clasa a II-a de băeți (desp. III. IV și V), invet. C. Baicu; dela 6—7¹/₂ óre cântările și gimnastica, cetirea clasificățiunilor, împărțirea premiilor și incheierea anului scol.

In decursul esamenelor lucrurile de mână ale fetițelor vor fi espuse publicului privitor într'o sală óre-care.

La aceste esamene se invitá toți părinții elevilor și alți amici și binevoitori ai scólei.

Direcțiunea scólei capitale gr. or. române.
Oréstie, 16 Iunie, 1890 v.

George Joandrea,
director scol.

* (Têrg de țară). In comuna Poiana, cercul protopretorial Mercurea, comitatul Sibiu s'a statorit têrgul de țară și anume: pe 9 și 10 Iulie têrgul de oi. pe 11 și 12 têrgul de vite cornute și cai érá în 14 Iuliu 1890 c. n. târgul de țară.

* (Foc.) In Luna trecută pela 3 óre p. m. s'a escat in Ocna Sibiiului un foc vehement, care alimentat de un vânt mare a prefăcut în cenușă locințele și șurile la 70 de familii. Ómenii, fiind la lucrul câmpului le au ars unelte agricole, vite și se afirmá că chiar vieți omenesci au picat pradă flacărilor. Dintre cei arși sunt puțini asigurați.

In aceeași di a isbucnit foc în comuna Vestem unde au rēmas păgubite prin foc 10 familii. Vestemienii au fost asigurați.

* (Listele alegătorilor). Comitetul central electoral al comitatului Sibiu aduce la cunoștința publică că din 5—25 Iuliu a. c. se vor espune spre vedere publică.

1. Listele provisorice ale alegătorilor de deputați dietali din cele 4 cercuri electorale ale comitatului Sibiu în resedința comitetului central-electoral, în biroul comitatens de espediție (casa comitatensă);

2. listele provisorice ale orașului Sebeșul-săsesc în biroul magistratului din Sebeșul-săsesc, listele comunelor mari în cancelariile notariatelor cercuale respective.

Fie care póte în timpul acesta dela 8—12 óre a. m. lua intuițiune în liste, érá dela 2—6 óre d. a. a-și luá copii de pe ele.

In timpul din 5—15 Iuliu póte reclamá: fiecine în privința persónei sale și contra listei a unui cerc, precum și fie-care care este indus în listă, cu privire la ori ce inducere în listă, sau stergere. Reclamațiunile de asemenea se vor espune în localitățile amintite spre vedere publică și fie-care îndreptățit de a reclamá, i-și póte face din 16—25 Iuliu observările sale asupra reclamațiunilor.

Reclamațiunile și observările sunt a se adresá comitetului central-electoral în scris și provédute cu documentele necesare, și a se substerne magistratului din Sebeșul-săsesc, respective primăriei acelei comune mici, contra căruia liste s'a făcut reclamațiune.

In unul script se pot face reclamațiuni cu privire la mai multe persóne, observările însă trebuie făcute separat la fie-care reclamație (§. 44, 45 și 46 din art. de lege XXXIII din anul 1874).

Totodata se publică, că, deórece darea de câștig de clasa III încă nu e prescrisă pe anul curent în sensul înaltei ordinațiuni a ministrului r. u. de interne dtto 9 Novembre 1889, Nr. 70872/1889, încât privește darea de câștig de clasa III în locul contribuțiunei din anul curente și trecut s'a luat aceea din anul trecut și penultim ca bază la procedura de rectificare și că fie cine, care în urma acestei proceduri n'a fost indus în listă, este îndreptățit la cas când în decursul timpului prescrierea dări de câștig de clasa III s'ar statorit cu valóre de drept,—ca pe lângă observarea normelor de mai sus, să cérá inducerea în listă.

* (Manevrele în România). Despre manevrele, ce se vor face în jurul Pitestilor dá „Timpul” următoarele informațiuni: Să presupune, că o armată inamică este sosită în apropiere de Bucuresci și deslipese o divisió micstă pe care o trimite să ocupe Piteștii, de unde ar puté să amenințe înaintarea trupelor corpului I-ii de armată. Se dá atunci ordin divisiónei corpului I-ii de armată aflată în Slatina să mérgă îndată să ocupe Pitesti înainte ca inamicul să ajungă în acest post. Ambele divisiuni cari vor lua parte la aceste manevre, vor fi mobilizate pe picior de resbel, încât fie-care va avé 12,000 de ómeni, plus artilerie și cavalerie. Concentrările vor începe la 15 August, ér manevrele la 7 Septembre și se vor sfârși prin o defilare la 15 Septembre. Ministeriul de resbel va comunicá oficerilor de rezervă corpurile din cari vor face parte și čiua când vor trebui să se prezinte la corp.

* (Esecutarea lui Panița.) In țilele din urmă s'a vorbit, că tribunalul militar a propus principelui Ferdinand schimbarea pedepsei cu mórte a lui Panița în închisóre de 15 ani. După scirile telegrafice din Sofia însă principele a respins propunerea tribunalului și a întărit sentința de mórte. In urma acésta la 28 Iunie n. la 10 óre dimineța Panița a fost impuscat în tabără de lângă Sofia în prezența a 5 regimente de ostași, cari sunt staționate acolo, și în prezența procurorului Markoff. Panița a fost dus în tabără într'o trăsură închisă însoțit de un gendarm. Ajungând la locul de perđare, preotul l'a împărțăsit cu sfințele taine, după aceea el însuși și-a legat ochii cu o cărpă și s'a îndreptat cu pași îndesați spre lemnul, de care a fost legat, după ce și-a luat ultimul „rēmas bun” dela oficerii, cari erau de față. Un despărțământ de ostași (21) de sub comanda unui oficer, la semnul dat au descărcat si Panița a cădút numai decăt mort. Inainte de ce s'a auđit semnalul „foc” Panița a strigat cu voce înaltă „Trăescă Bulgaria!!”

Cadavrul, după ce a fost ridicat, a fost predat nevetei sale spre înmormântare. La esecutare au fost de față 4 regimente de linie și unul de tunari, precum și întregul corp oficeresc. Panița era îmbrăcat în vestminte de cetățen și în tot timpul cât și-a petrecut cu el grozava scenă a arētat o desăvērșită liniste.

O altă telegramă din Sofia asigură, că grabnica călătorie a principelui Ferdinand din Sofia stă în cea mai strēnsă legătură cu esecutarea lui Panița.

Loterie.

Mercuri în 2 Iuliu 1890.

Sibiu: 42 40 49 74 19

Bursa de Viena și Pesta.

Din 1 Iuliu 1890.

	Viena	B.-posta
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	99.70	99.80
Renta de aur austriacá	109.10	109.—
Sorți de stat dela 1860	140.25	140.—
Imprumutul drumurilor de fer ung.	843.50	845.—
Imprumutul drumurilor de fer ung.	117.—	—
Serisuri fonciare ale institutului „Albina”	—	101.—
Gulbin	5.55	5.54
Napoleon	9.29	9.28
100 marce nemțesci	57.30	57.35
London pe (poliță de trei luni)	116.75	116.80

Nr. 369. [363] 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de invetatori la scolele din comunele mai jos insemnate...

1. Apoldul inferior. Un post salarisat cu 300 fl., cuartir natural forte comod...

2. Rod. Un post de invetatoriu cu salariu de 300 fl.

3. Apoldul superior. Un post de invetatoriu cu salariu de 250 fl., platiti in rate...

4. Reciu. Un post cu salariu de 200 fl., cuartir natural si lemne de foc.

5. Dobârca. Un post cu salariu de 200 fl., cuartir si lemne.

6. Tau. Un post cu salariu de 200 fl., cuartir natural frumos in noul edificiu scolar.

Mercurea, la 12 Iunie, 1890. Dela oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Mercurei...

I. Droc, protopresb.

Nr. 107. [364] 1-3

CONCURS.

Devenind vacant postul de invetatoriu pentru lucrul de mana femesc, desemnat liniar si din mana libera dupa metoda mai nou probat si adoptat in institutiile corespunzatoare publice...

stitutiile corespunzatoare publice, musica vocala si caligrafia la scola civila de fete cu internat a Asociatiei transilvane...

Doritoarele de a ocupa acest post au sa prezente urmatoarele documente:

a) atestat de botez; b) document, ca posed pe deplin dexteritatea receruta la predarea obiectelor numite mai sus;

c) o adeverinta autentica in scris despre tote studiile pregatitoare pentru acesta profesie si despre ocupatiunea de pana acum;

d) fiind limba romana limba de propunere, se dovedeasca, ca posed deplin aceasta limba in vorbire si scriere asa incat sa fie in stare de a da elevelor tote explicatiunile necesare...

Cu postul, ce este a se ocupa, sunt impreunate urmatoarele emolumente:

a) salariu anual de 240 fl. b) intriga intretinere in internat (cuartir, spal, vipt etc.).

Se vor preferi concurentele, cari vor dovedi, ca sunt in stare sa instruceze si in gimnastica. Pentru prevederea gimnastice, aleasa va primi o remuneratiune separata.

Functiunea in anul dintai va fi provisorie, dupa care aplicare poate se devina definitiva in conditiunile prevadute atat in legea statului cat si in statutele si regulamentele internatului.

Renuntarea la acesta functiune sau demisiunea eventuala are termen de trei luni.

Din sedinta comitetului Asociatiunii transilvane pentru literatura romana...

unii transilvane pentru literatura romana...

G. Barițiu, Dr. I. Crișian, președinte, secretariu II.

Nr. 123 [365] 1-3

CONCURS.

Pentru stipendii la internatul impreunat cu scola civila superioara de fete a Asociatiei transilvane.

Adunarea generala din 28 Martiu 1890 a actionarilor institutului de credit si economii 'Albina' a binevoit a vota si pentru anul scolaric 1890/91 o suma de 500 fl. cu destinațiune...

Aceea dotațiune generosa primita fiind de catre comitet impreuna cu alte 500 fl., asemnate deadreptul spre acoperirea trebuințelor scolei civile de fete...

1. Carte de botez in original sau in copie legalisata.

2. Testimoniu scolaric de pe semestrul II al anului scolaric 1889/90.

3. Atestat despre numarul pruncilor, condițiunea, starea materiala a parinților.

Cererile intrate dupa termenul prefapt mai in sus nu vor pute fi considerate.

Dela comitetul Asociatiei transilvane pentru literatura romana si cultura poporului roman.

Sibiu in 1 Iuliu, 1890. G. Barițiu, Dr. I. Crișian, preș., secretariu II.

Arveresi hirdetmény.

Atulirt kikuldott vegrehajto az 1881 evi LX t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a balásfalvi kir. járásbíróság 605 és 581 sz. végzése által a nagy-szebeni Albina hitelintézet mint alapfoglaltató és Hannich Heinrich felülfoglaltató javára előbbi Popa Aurel s társai ellen 747 frt. utóbbi Popa Aurel ellen 126 fr. 90 kr. tőke, ennek 1889 év november hó 11 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 97 frt. 15 kr. perköltőség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1166 frt -- krra becsült 4 ökör, 2 tehén, 1 ökör bornyúval, 1 kőcaza, 5 malatczal, 5 drb egyéves sértés, 2 ökör szekér 2 eke, 1 Trieur rosta, és 1 szorgóp rosta a nagy Csergedi 'Craitia' ban Popa Aurel lakásánál az alábbi kitűzött határnapon délélt, továbbá Nisztor Matilda született Popánál Vezán délután 1 garnitura butor, 1 zongora, 1 nagy lábon álló tükör, 2 fényezett, Sifoner, 1 Salonasztal, 1 szőnyeg, 5 falikép, 2 fényezett ágyfából álló ingóságok nyilvános árverés utján eladtnak.

Mely árverésnek a balásfalvi kir. járásbírószági 726/890 sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis Nagy Csergedeu 'Craitian' és Vezán, leendő eszközzésére 1890-ik év Iulius hó 19-ik napjának délélt 10 és délután 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivattak meg: hogy érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881 évi LX t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladtni fognak.

Az előárverezendő ingóságok vételára az 1881 évi LX t. cz. 108 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kiüzetendő. Végül felhivattak mindazok, kik az előárverezendő ingóságok vételéről a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólt kiküldöttnek vagy írásban beadni avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetmények a bíróság tábláján kifüggesztesét követő naptól számítatik.

Kelt Balásfalván 1890-ik évi június hó 19 napján. That György, kir. bírószági végrehajto

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1890.

Table with multiple columns showing train schedules and fares between various stations like Budapest, Predeal, Arad, Sibiu, etc. Includes sub-tables for different routes and a note at the bottom: Nota: Numerelē cele grase insemnā orele de nopte.